

STRIČKOV ŠARENJAK – POVREMENI ŠTETNIK NA SOJI *PAINTED LADY - OCCASIONALLY OCCURED PEST ON SOYBEANS*

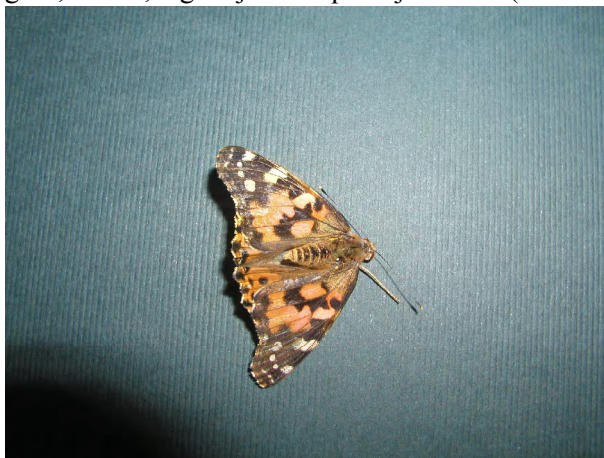
Emilija Raspudić⁽¹⁾, *Marija Ivezić*⁽¹⁾, *Zita Ladocki*⁽²⁾, *S. Pančić*⁽¹⁾, *Mirjana Brmež*⁽¹⁾

Vijest iz poljoprivrede
Agriculture news

U pojedinim godinama uočava se jaki intenzitet nekih vrsta kukaca. U 2006. godini na području između Ernestinova i Ivanovca, na površini od oko 20 ha, zasijanoj sojom, 20. lipnja uočen je veliki broj gusjenica. Utvrđene su gusjenice stričkovog šarenjaka *Vanessa cardui* L.

Stričkov šarenjak (*Vanessa cardui* L.) je migratorna vrsta leptira, rasprostranjena u cijelom svijetu, osim Australije i Antartike. Javlja se povremeno te u pojedinim godinama populacija se prenamnoži (Rees, 1991.). Prognoza pojave leptira ovog štetnika u Hrvatskoj se ne provodi.

Tijelo leptira je dugo 2 cm, krila su šarena, raspona od 5,1 – 7,3 cm (Slika 1.). Boja krila je narančasto-smeđa, na vrhu prednjih krila su crne i bijele pjege. Donja krila su rdastosmeđa s tamnim točkama. Jaja su sitna, svijetlozelene boje, bačvasta oblika. Ženka ih odlaže pojedinačno na vrh lista. Odrasle gusjenice narastu od 3,5 - 4,0 cm, mogu biti različite boje, ali najčešće su sivosmeđe. Na hrptu i sa strane imaju žute pruge i točke (Slika 2.). Kukuljice su sjajno zlatnožute boje, dužine oko 2 cm i vise pričvršćene za podlogu. Gusjenice se hrane na biljkama iz porodice Asteraceae, Malvaceae i Fabaceae te s korovnih biljka prelaze na kulturne biljke. Oštećuju soju, suncokret, kukuruz, lucernu, grah, duhan, izgrizajući i zapredajući lišće (Williams, 1970.).

Slika 1. Imago stričkovog šarenjaka
(foto: Raspudić)

Image 1. Adult painted lady
(Photo: Raspudić)

Slika 2. Ličinke stričkovog šarenjaka
(foto: Raspudić)

Image 2. Caterpillar painted lady
(Photo: Raspudić)

Gusjenice su bile prisutne na jako zakorovljenim tablama, kretale su se iz kanala prema soji i brstile korovne biljke. Utvrđene su na korovima *Xanthium* sp. i *Abutilon* sp. s već odrvenjelim stabljikama i bujnog porasta, visine oko 20-25 cm. Na korovnim biljkama utvrđeno je od 15-35 gusjenica/m². Sav korov u kulturi bio je obršten, što je dovelo do defolijacije lista, a gusjenice su prešle na soju (Slika 3.).

(1) Prof. dr. sc. Emilija Raspudić, prof. dr. sc. Marija Ivezić, mr. sc. Stjepan Pančić, doc. dr. sc. Mirjana Brmež, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Poljoprivredni fakultet u Osijeku, Trg sv. Trojstva 3, 31000 Osijek, (2) Zita Ladocki, dipl. inž. polj., Kandidat Premijer d.o.o, Frankopanska 99, 31000 Osijek

Po biljci soje utvrđeno je od 4-5 gusjenica. Prag odluke za suzbijanje su 2 gusjenice po biljci (Maceljski, 1999.). Na dijelu površina izvršeno je tretiranje s pripravkom Pirel-D (1,5 l/ha) i dio s pripravkom Chromorel D (1,5 l/ha). Pripravci su bili efikasni, jer već nakon 48 sati nije utvrđena niti jedna živa gusjenica.

Zbog zakorovljenosti usjeva soje i jakog napada stričkovog šarenjaka, soja je bila ugrožena te je preporuka održavati usjeve bez korova i pratiti pojavu štetnika na polju

Slika 3. Oštećenja na soji od stričkovog šarenjaka 2006. godine (Foto: Ladocki, 2006.)

Image 3. Damage on soybean by painted lady in 2006 (Photo: Ladocki, 2006)

LITERATURA

1. Maceljski, M. (1999.): Poljoprivredna entomologija. Zrinski Čakovec: 310.
2. Rees, N.E. (1991): Biological control of thistles 264-273 in James L.F. J.O. Evans, M.H. Ralph and R. D. Child, Ed 's Noxious rang weeds. Westview Press. Bulder Co.
3. Wiliams, C.B. (1970): The migrations of the painted lady butterfly *Vanessa cardui* (Nymphalidae), with special reference to North America. J. Lepidopterists Soc. 24: 157-175.

(Primljeno 9. siječnja 2007.; prihvaćeno 19. travnja 2007. - *Received on 9 January 2007; accepted on 19 April 2007*)